

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4
- 2) การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 และ
- 3) การประเมินการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัญหาจิตสาธารณะของนักเรียน คือ ปัญหาส่วนใหญ่จะมีเวลาว่างไม่ตรงกัน การแก้ไขควรทำในคาบกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันในสัปดาห์นั้นๆ ความต้องการ ของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การปลูกต้นไม้ การซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ที่ชำรุดและการดูแลความสะอาดโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแทนจากองค์การศาสนา ได้แก่ การดูแลความสะอาดวัด ชุมชนและโรงเรียน และการอาสาช่วยเหลือผู้อื่น และแนวทางพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) การจัดทำคู่มือในการพัฒนาจิตสาธารณะ 2) การระดมสมองและ

3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมจิตสาธารณะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) กิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และ 3) กิจกรรมจิตสาธารณะการดูแลความสะอาดชุมชนและโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบของกิจกรรม ดังนี้ ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม 4) ตัวชี้วัด 5) กลุ่มเป้าหมาย 6) กระบวนการของกิจกรรม และ 7) การวัดและประเมินผล

3. การประเมินการพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัญหาจิตสาธารณะของนักเรียน คือ ปัญหาส่วนใหญ่จะมีเวลาว่างไม่ตรงกัน การแก้ไขควรทำในคาบกิจกรรมที่มีการรวมตัวกันในสัปดาห์นั้นๆ ความต้องการของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การปลูกต้นไม้ การซ่อมแซมโต๊ะเก้าอี้ที่ชำรุดและการดูแลความสะอาดโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแทนจากองค์การศาสนา ได้แก่ การทำความสะอาดวัด ชุมชนและโรงเรียน และการอาสาช่วยเหลือผู้อื่น และแนวทางพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) การจัดทำคู่มือในการพัฒนาจิตสาธารณะ 2) การระดมสมองและ 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดจิตสาธารณะว่ามีอยู่ 3 ด้านหลัก ๆ คือ พระมหาจตุพร สุตนนท์ (2552, หน้า 32) 1) จิตสาธารณะเกี่ยวกับตนเอง (Self

Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งมั่นปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์เป็น
จิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้ได้ เช่น ความขยัน ความ
รับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสาธารณะที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพ
สังคมไทย 2) จิตสาธารณะเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness)

เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่งสังคมหนึ่ง เช่น ความเห็น
อกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อ
หลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก และ 3) จิต
สาธารณะเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะเป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญใน
การอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน

เป็นจิตสาธารณะที่คนไทยยังไม่ค่อยมี และขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของ
สังคมไทย สมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสาธารณะ
ด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น ในคุณลักษณะของจิต
สาธารณะในทัศนะของ พระมหาจตุพร สุตนนท์ (2552, หน้า 29) ประกอบด้วย

1) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเอง และ 3) ความรัก เอื้ออาทร สามัคคี
การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลาย

2. การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียน
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรม
จิตสาธารณะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) กิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และ 3) กิจกรรมจิต
สาธารณะการทำความสะอาดชุมชนและโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบของกิจกรรม ดังนี้

ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

4) ตัวชี้วัด 5) กลุ่มเป้าหมาย 6) กระบวนการของกิจกรรม และ 7) การวัดและประเมินผล

ทั้งนี้เนื่องจากการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ต้องมีการพัฒนาขึ้น
โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมในการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ สถิติ รัชปต์ย์ (2548, หน้า 52 - 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์

หลักกฤษฎีกา 4 ไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า นักศึกษาได้ประยุกต์หลักกฤษฎีกา 4 มาใช้ในการเรียนครั้งนี้ ด้านฉันทะ ในการเรียนทุกครั้งจะเริ่มต้นด้วยการชอบในเนื้อหาวิชาที่เรียนก่อนเพื่อให้การศึกษาเล่าเรียนมีความสนุกสนาน ศึกษาถึงข้อขยายเนื้อหาวิชาที่เรียน คำนึงถึงเป้าหมายที่ตนเองต้องการ คือความสำเร็จการศึกษา ไม่มีอคติต่อครูผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น และสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสถาบันของตนเอง เมื่อมีความชอบใจแล้ว ความเพียรพยายามก็จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ก็คงไม่ยากเกินไป

ด้านวิริยะ ในการสร้างความเพียรพยายามในสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำนั้น จะต้องทำตนเองให้มีความขยันหมั่นเพียร มีความกระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการศึกษาเล่าเรียนมากที่สุด ไม่ทิ้งหรือทอดทิ้งกลางคัน

ทั้งที่ไม่รู้ว่าตนเองทำเต็มที่แล้วหรือยัง เข้าเรียนสม่ำเสมอตรงต่อเวลา ไม่ชักช้าเอาเปรียบเพื่อนร่วมชั้นคนอื่น ๆ หากมีการงานเป็นกลุ่มก็ทำงานช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ไม่เกียจคร้านในการศึกษาเล่าเรียน ด้านจิตตะ มุ่งเน้นในเรื่องของการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ หรือเต็มศักยภาพที่ตนมี เอาใจใส่และจดจ่ออยู่กับเนื้อหาวิชาที่เรียนในระหว่างที่อาจารย์บรรยาย เอาใจใส่ที่จะปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นอย่างเต็มอกเต็มใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ หรือเลือกที่ชอบหรือไม่ชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่เพื่อนร่วมชั้นจะฝึกหัดด้านสมาธิอยู่เสมอๆ มีจิตใจที่แน่วแน่มีสติตั้งใจและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำ สร้างความผ่อนคลายควบคู่กับการศึกษาด้วย เพื่อไม่ให้ตนเองตึงเครียดกับการศึกษาเล่าเรียน

ในด้านวิมังสา ในเวลานอกเหนือจากเวลาเรียนในห้องเรียนจะหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากวิชาที่ตนเองเรียน และพยายามปรับปรุงการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นพิจารณาให้เป็นขั้น เป็นตอน หากพบปัญหาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือปรึกษาอาจารย์ผู้สอนในการเรียนต้องมีอุปสรรคและปัญหาอยู่เสมอ

ไม่ละทิ้งและทอดทิ้ง จะต่อสู้กับปัญหานั้น ๆ โดยพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ นอกจากนี้แล้วยังมีการจับกลุ่มทำงานกันเป็นทีม การแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ มีความคิดหลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการศึกษาเล่าเรียนให้ประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิริยา นิลมาต

(2550, หน้า 72-73) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านความกตัญญูกตเวที ความฉลาดทางอารมณ์ พฤติกรรมการสอนของครู และการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกจิตสำนึกสาธารณะสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินการพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการนำเสนอกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนำไปปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ที่มีประสิทธิผลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ที่มีประสิทธิผลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.4 ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 ที่มีประสิทธิผลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้าน
มะนิลาต เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว กรณีศึกษาเฉพาะกิจกรรม เช่น 1) กิจกรรมสาธารณะเพื่อนช่วยเพื่อน
2) กิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และ 3) กิจกรรมจิตสาธารณะการทำ
ความสะอาดชุมชนและโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์